

ir. Ron de Goeij, directievoorzitter van Van Aken Architecten

Overheid is niet ambitieus genoeg

Hij noemt niet alleen het concept Built4U, waaraan zijn architectenbureau meedoet, een goed initiatief. En er zijn meer van dergelijke initiatieven. Want, zegt hij, hoe meer hoe beter. Nederland loopt achter met energiebesparing. Ver achter bij Duitsland bijvoorbeeld. Ir. Ron de Goeij (46), directievoorzitter van Van Aken Architecten te Eindhoven, meent dat onze overheid te weinig ambitie heeft op dit gebied.

Tekst Frans Bos | Beeld Nadine Maas

Een land vol energiezuinige huizen, is dat haalbaar?

Ron de Goeij: 'Ja. Punt. En wel meer dan dat ook. Het is het enige dat telt. Technisch is het mogelijk. We gaan met z'n allen steeds meer beseffen dat het niet anders kan. We lopen aan alle kanten tegen grenzen aan. En dus moeten we stappen gaan maken. Zeventig procent van het energiegebruik zit in de gebouwde omgeving. Dan is het niet meer dan logisch dat we daar beginnen.'

'De transitie van rijtjeshuizen uit de jaren zestig en zeventig in de sociale sector van bijvoorbeeld energie-label F naar A of zelfs A+ en A++ is wel degelijk mogelijk. Als er iets gebeurt horen we dikwijls: van F naar B kán, maar verder niet. Vanwege de financiering. Wij tonen aan dat het wél kan.'

Doen de woningcorporaties voluit mee?

'Ik ben ervan overtuigd dat de wil er is. De corporaties willen wel, maar ze kunnen het vaak niet waarmaken

omdat hun investeringsruimte onder druk staat.

Built4U maakt het voor corporaties wel mogelijk. Als corporaties focussen op renovatie, komen ze veelal tot een investering die niet verder leidt dan het energie-label B. Dan is het budget op. Wij willen en kunnen verder gaan.'

'Bovendien willen bewoners niet drie weken hun huis uit. Dat bewijst de praktijk. Ze kunnen met ons systeem gewoon thuis blijven of naar het werk gaan en in vijf dagen hebben we hun huis energiezuinig gemaakt.

Built4U heeft het minimaliseren van de warmtevraag als doel. Met een prefab schil wordt hoogwaardige isolatie gerealiseerd. Het huis wordt daarom aan de buitenkant ingepakt. Er wordt dus niet gesloopt, de woning krijgt een op maat ontworpen jas. We maken met BIM een 3D-model van de situatie. De schilonderdelen worden vanuit het BIM-model nauwkeurig in de fabriek gemaakt en vervolgens voor en op de woning gemontereerd. Hiermee wordt efficiënt en zonder nodeloze kosten gewerkt.'

‘Het resultaat is dat de woning een vernieuwde, eigentijdse uitstraling krijgt en de hele buurt opfleurt. Die schil (waarvan de ramen gewoon open kunnen, hoor) kan door een verscheidenheid aan materialen zoals steenstrips, aluminium, hout of kunststof een geheel nieuwe uitstraling aan de wijk geven of juist de oude sfeer herstellen.’

Ron de Goeij: ‘Nadat wij zijn langs geweest, kan ongeveer tachtig procent op de ruimteverwarming worden bespaard. Dit is gebaseerd op het verbruik van de gemiddelde Nederlandse woning en het verbruiksniveau ná Built4U. De woonlasten van een gemiddelde sociale huurwoning zijn min of meer lineair. Met toenemende energieprijzen stijgen de verwarmingskosten sterk, waardoor wonen steeds duurder wordt. Vanwege de lage energievraag nemen de verwarmingskosten nauwelijks toe. Zo wordt iedereen er beter van.’

de woningcorporaties om te bekijken of ze die extra investering willen doen. Met zonnecollectoren erbij is de woning al bijna energieneutraal.’

‘Uitgangspunt voor ons is dat de woning comfortabel moet zijn en dat de energievraag voor ruimteverwarming zoveel mogelijk wordt gereduceerd. We schieten er niks mee op als bewoners van sociale huurwoningen aan het eind van het jaar een relatiepakket van de energieleverancier krijgen omdat ze zo lekker veel energie hebben gebruikt.’

Staan de woningcorporaties in rijen van drie klaar om mee te doen?

‘We gaan beginnen met een pilot in Heerenveen en een in Rotterdam. Het gaat om grondgebonden woningen. Dat is het begin. En die pilots gaan zeker slagen. Op een soortgelijke aanpak van portiekwoningen wordt door

Natuurlijk is het leuk om een mooi en nuttig gebouw neer te zetten. Dat doen we met ons bureau nog genoeg. Maar slimmer, efficiënter en zuiniger bouwen en ook verbouwen houdt ons al heel lang bezig.’

‘Los van het creëren van een mooi gebouw geeft het voldoening om voor een grote groep mensen woningen te bieden, waarin ze zich goed voelen. Voor het welzijn en welbevinden van mens met es cee ha en maatschappij, om het maar eens deftig te zeggen. Ook corporaties gaan dit steeds meer inzien. Hun core business is altijd geweest: huizen bouwen om te verhuren en beheren, nu gaat renovatie een steeds belangrijker rol spelen.’

Doet de overheid genoeg?

‘Op dit gebied blijft de overheid hopeloos achter’, zegt Ron de Goeij onverwacht fel. ‘De ambitie van velen om zuiniger om te gaan

*‘Als je de **ambitie** van Nederland langs de meetlat van die van Duitsland legt, lopen we **ver achter**’*

‘Het ene huishouden stookt misschien heel weinig en lopen de bewoners met een dikke trui en pantoffels aan, het andere huishouden houdt van open ramen en stookt volop. Dat laatste huishouden behaalt na de renovatie meer winst dan het eerste. Maar Built4U gelooft in ‘samen sterk’. Bewoners krijgen een slimme meter, zodat ze zelf kunnen zien hoe hun energievraag verloopt. Huishoudens die onnodig veel energie betalen krijgen advies en betalen eventueel zelf bij. Het zou een leuke bijkomstigheid zijn als de mensen er lol in krijgen weinig energie te gebruiken.’

Komen er warmtepompen in huis en zonnecollectoren op het dak?

Warmtepompen komen er niet. Er kunnen wel zonnecollectoren of zonnepanelen op het dak worden geplaatst. Het is aan

onze groep hard gestudeerd’, aldus De Goeij. ‘Want ook bij die woningen is er nog een wereld te winnen.’

‘In beginsel gaat het om honderdduizenden woningen. Die naoorlogse nieuwbouwwoningen waar het om gaat, zijn tussen dertig en vijftig jaar oud en zijn boekhoudkundig afgeschreven. Na de renovatie moeten ze nog dertig jaar mee. In die tijd moeten de corporaties de renovatie terugverdienen. En dat is heel goed te doen.’

Is renoveren voor een creatieve geest als een architect nog een beetje leuk?

‘Het is absoluut leuk. Ons team haalt voldoening uit het feit dat er na renovatie een bewoner tevreden is met een woning die energiezuinig en comfortabel is – en een hele nieuwe uitstraling heeft. Ik haal niet in de eerste plaats mijn voldoening uit de esthetiek.

met energie wordt niet door de overheid gedeeld. Als je de ambitie van Nederland langs de meetlat van die van Duitsland legt, lopen we ver achter. Het A-label komt dan tot misschien zeventig procent van de Duitse ambitie. Dat moet absoluut anders, beter. En ook de Britse overheid is ons aan alle kanten voorbijgestreefd.’

‘Overheden moeten zich anders gaan opstellen ten opzichte van bestemmingsplanwijzigingen. Het moet makkelijker worden kantoorgebouwen te herbestemmen voor woningbouw. Door bestemmingen te wijzigen en ook door bijvoorbeeld het oorspronkelijke ontwerp dusdanig te maken, dat het later gemakkelijker kan worden omgebouwd. Het ombouwen of renoveren van een gebouw is vele malen milieuvriendelijker dan om het gebouw te slopen en nieuw te bouwen.’

Ron de Goeij met Gonnie Linssen-Adriaans, Built4U-vertegenwoordiger.

‘Welbeschouwd stelt die 20-20-20-doelstelling als ambitie natuurlijk niet zoveel voor. Twintig procent reductie van CO₂-uitstoot. Maar wel ten opzichte van 1990. Dat is een kwart eeuw geleden! Twintig procent minder

gevoerd hoe het na 2020 verder moet. Misschien moet er wel Europese en veel strengere wetgeving komen.’

Ron de Goeij: ‘Overheden moeten meer faciliteren. Het zou een uitdaging moeten zijn om nú de kans te grijpen

*‘Overheden moeten zich **anders gaan opstellen** ten opzichte van **bestemmingsplanwijzigingen**’*

energieverbruik. Dat is bijna niks. En twintig procent hernieuwbare energie. Het is 2020 als deze doelstellingen aflopen. En wat dan? In Europa wordt nu al de discussie

om werkelijk iets significant te doen. Maar dat gebeurt te weinig. Ik kan gewoonweg niet snappen dat die kans niet wordt gegrepen.’